

BIJ DE JAAROVERGANG

Wanneer het eerste nummer in 1964 de lezer onder de ogen komt, heeft in de eerste helft van januari veel zijn beslag gekregen van wat in de maanden daarvoor als wens of eis van de talrijke daarbij betrokkenen met klem naar voren was gebracht. Ook wie van de dagbladen niet zorgvuldig pleegt kennis te nemen zal het door de blikvangende „koppen” van de berichtgeving wel duidelijk zijn geworden dat in het nieuwe jaar een universele en belangrijke „loonronde” de inkomens van welhaast alle werknemers in alle bedrijfstakken heeft omhoog gebracht.* Ook zij die in overheidsdienst hun dagtaak vervullen zijn te zelfdertijd gaan delen in de zegeningen van de alom beleden welvaart.

Dat deze algemene vergroting van inkomsten bezwaarlijk uit het niet te voorschijn kan worden getoverd weet zelfs degene, die zich om de consequenties niet bekommert. Maar de ervaring van de naoorlogse jaren heeft ieder (die zich daarvoor niet eens in economische (leke)beschouwingen behoeft te verdiepen) wel duidelijk gemaakt dat loonsverhogingen, alle overheidscontrole ten spijt, onafwendbaar prijsstijgingen in hun kielzog met zich voeren.

De overheid heeft ook ditmaal gezworen zulks te willen voorkomen en alleen „gerechtvaardigde” prijsverhogingen te zullen gedogen. Dus niettemin geknaag aan de afgedwongen lotsverbetering, welke verwachting hier en daar tertiaire arbeidsvoorwaarden wil doen vervullen door radicale middelen als bedrijfs-potverteren en zo. Maar zó heet kan de soep nu eenmaal niet worden gegeten.

Desondanks kan men ook zonder een sussend college op hoog niveau, de ingetreden situatie aldus vertalen dat de versterkte corrosie van de toch al slinkende en geslonken geldswaarde zich van alle vertogen weinig zal aantrekken en meer of minder gehinderd zijn onweerstaanbare gang zal blijven gaan, zij het in de moderne gedaante van een (inmiddels getrainde) creeping inflation.

Dit wat de algemene prijsstijging betreft. Maar ook ten aanzien van de dienstverlening van (semi-)overheidswege wordt steeds een en ander gedaan om ons met het bedoelde vooruitzicht vertrouwd te maken. P.T.T., N.S., T.V. en wat zich nog meer in lettercombinaties laat symboliseren, hebben om strijd doen weten dat zij ook zonder de nieuwe loonsverhoging er al geld bij leggen. Zoveel zelfverloochening kan men nu eenmaal niet verlangen en dus...

De wellicht ietwat onthutste lezer zal voor alle zekerheid het titelblad terug

* Onafhankelijk daarvan is, overeenkomstig het advies van de S.E.R., voor 1964 de loongrens voor het ziekenfondswezen reeds verhoogd van f 8650.- tot f 8950.-. Deze grens zal elk jaar worden aangepast aan het niveau van lonen en prijzen.

Voor 1959 werd indertijd de loongrens gebracht van f 6900.- op f 7450.-.

Overeenkomstig het S.E.R.-advies is voor 1964 ook de ziekenfondspremie verhoogd van 4,6% tot 5%.

slaan om zich te overtuigen aangaande de identiteit van dit geschrift en – naar wij hopen: niet geërgerd – zich afvragen wat dit alles met de tandheelkunde en met het Tijdschrift te maken heeft. Het antwoord zal dan moeten luiden: wel een en ander, want het kan eenvoudig de tandheelkundige praktijk niet onberoerd laten.

Zelfs wanneer als vast staand moet worden aangenomen dat de boze blik van die bezorgde minister zal waken tegen elke niveauperheffing aan het prijzen-„front”, dan zal die zich nochtans in wezen beperken tot goederen en artikelen van algemeen en dagelijks gebruik. Al wat boven het primaire levenspeil gerubriceerd kan worden in de sfeer van het niet-onontbeerlijke, dat ook wel met het elastische woord „luxe” wordt omkleed, zal bij de uitgebreidheid van het terrein een goede kans maken aan de gouvernementele aandacht te ontsnappen, ongeacht het eventuele boekhoudkundige prijsgevecht met de wapens der gerechtvaardigheid.

In de keuze der rangorde is te verwachten dat de dental branche de minister wel niet het naast aan het prijsbloedende hart zal liggen. Daarvan zal men de bewindsman moeilijk een verwijt kunnen maken; gebitsverzorging – hoe belangrijk ook in veler ogen – is geen primaire levensbehoefte, al stellen steeds meer er prijs op. Het algemene streven is er bovendien op gericht dit aantal te vergroten, zowel in de sociale sfeer als aan de periferie ervan.

Maar geheel los daarvan is de tandheelkundige praktijk in de loop der jaren naast een kapitaalsintensief, vanwege de gevarieerde extra-orale bewerkingsonderdelen van de behandeling, tevens een loonintensief „bedrijf” geworden en het is te verwachten dat de ingetreden constellatie zich ook (en niet onbelangrijk) zal manifesteren in wat met een verzamelnaam als praktijkkosten kan worden aangeduid. Anders gezegd: de praktijk van de tandarts zal nog kapitaal- en loonintensiever worden dan zij reeds is.

Er zijn uiteraard praktijken waar de loonintensiviteit een ondergeschikte rol vervult bij de in rekening gebrachte diensten. Voor de gemiddelde practicus daarentegen is deze een niet te verwaarlozen factor waaraan hij zeker niet achteloos zal kunnen voorbijgaan als hij met allerlei verhogingen wordt geconfronteerd.

Zoals opgemerkt, het valt niet te voorzien of de overheid zich überhaupt met een probleem als het onderhavige ooit zal bemoeien. Het zal derhalve zijn oplossing gaan zoeken in hogere honoraria en dat is het wat onze gedachten een ogenblik moet bezig houden.

Er zijn er die vinden dat de tandarts, op grond van de aard zijner verrichtingen, niet naar evenredigheid wordt beloond en dat zal naar hun gevoel toenemen. Men dient – als dit als juist wordt erkend – echter ook rekening te houden met de bereidheid van het publiek hogere honoraria te betalen. Wie zulks onredelijk mocht vinden dient ook in aanmerking te nemen het feit dat, voor zover de patiënt meent zich een oordeel te kunnen vormen over het werk van de tandarts, het extra-orale aandeel daarin zich achter de schermen van de praktijk voltrekt en hem vrijwel onbekend is. Het zal van zijn dentalmindedness afhan-

gen of hij er zich in schikt om ook de komende verhoging van zijn tandartsbudget gelaten te aanvaarden.

Er is bij de huidige structuur van onze samenleving een belangrijke categorie voor wie de bedoelde consequentie geen punt van overweging uitmaakt, personen wier middelen daar te allen tijde op berekend zijn. Er zijn echter veel meer wier (zelfs verhoogde) inkomen hen dwingt tot het handhaven van een behoeftenschema dat, in de ban van de allerwegen gewekte begeerte, noodgedwongen aan een zekere rangorde moet worden onderworpen. En het is niet denkbeeldig dat aldus op menig budget de gebitsverzorging naar een lagere plaats wordt verschoven, waarvan ook de dental-mindedness niet beter zou worden, voor welks bevordering anderzijds men zich alle moeite geeft.

Het is derhalve niet te hopen dat iets in die geest het gevolg zou kunnen zijn van de economische eruptie die zich in het jongste verleden heeft voorgedaan en bezig is zich in daarbij aangepaste vormen te consolideren.

Wij moeten de lezer wel verzoeken de verhoging van de abonnementsprijs van het Tijdschrift waaromtrent in het novembernummer opheldering en verklaring werd gegeven, niet als het eerste teken van een opwaartse beweging in de kosten van de praktijkvoering te willen beschouwen. Zij staat geheel los van wat zich in een veel later stadium thans heeft voorgedaan. Het was een reeds eerder door de nood afgedwongen beslissing.

Het ligt geenszins in de bedoeling van de redactie om zich ook verder met de geschetste situatie bezig te houden: het is in feite een aangelegenheid, die anderen dan haar regardeert. Niettemin leek het niet misplaatst om aan het begin van de nieuwe jaargang bij de zich ontwikkelende recente constellatie een ogenblik stil te staan in afwachting van de omvang waarin zij zich in de tandheelkundige sector zal manifesteren.

Wij hopen van harte dat het onze lezers niet zal verhinderen onbevangen kennis te nemen van hetgeen desondanks ook in de begonnen jaargang aan meerdere kennis, nieuwe denkbeelden en verbeterde werkwijzen zal worden geboden.

Maar ook anderszins heeft de redactie het beste met de lezers voor. Zij hoopt ten zeerste dat 1964 zich voor hen in alle opzichten gunstig moge ontpoppen!

B.